

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 206

בס"ד ערשטיק פרי משו"מ (טעריכן) כ"ד תמוז תשס"ג

פצוצים יקרים

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל (ל' ב') דקדק אוה"ח כי הול"ל אל ראשי מטות בני ישראל מהו המטות לבני ישראל ע"ש ... זה שאמר הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות מה שמוטל עליהם להיות הולכים בראש שם הוי' כסדרן שהיא מדת הרחמים. ולבני ישראל מה שמוטל עליהם. כי לבני ישראל מוטל עליהם להיות נשמעים לגדולים... (ישא ברכה)

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (ל' ג') במסכת תגינה איתא לא יחל דברו הוא אינו מוחל אבל אחרים מוחלין לו, למדנו שהחכם מתיר הגדר, והמעם שהחכם יכול להתיר אפ"ל כשאיש ישראל בא אל החכם מיד החכם נותן דעתו בתורתו וחכמתו ומסייע בידו להעלות הכל ושוב אין לו צורך בגדר לפרוש עצמו מזה... (אמרות סדורות רש"ש מבלי)

ויקצף משה על פקודי החיל וכו' (ל"א י"ד) בספרי מגיד שאין הסרחון תלוי אלא בגדולים, ומה הוא הסרחון בזה שהוציא"ה מתחדש ע"י שיכנים בהם הרהורי נאוו וכדומה, וע"כ הזהירים שאותו יצה"ר דייקא תעבירו מלבם ע"י שתהיו בעצה אחת ועבודתכם מיוחדת למקום ברוך הוא ולא לשום תועלת להתפאר במעש"מ. (אלופי יהודה)

ויקח משה ואלעזר הכהן את הזהב וכו' ויביאו אותו אל אהל מועד וזכרון לבני ישראל (ל"א נ"א). נ"ל שהם היו צדיקים וקדושים והיו רוצים לקרב הכל אל השי"ת, וא"א לקרב עצמו אלא ע"י הצדיק הכולל את הכל וזה היה משה... וכן בכל דור ודור כשאדם רוצה לקרב עצמו אל מלך העליון ב"ה צריך לשתף עצמו עם צדיקי הדור. (אמרות סדורות רש"ש מבלי)

בענין בני גד ובני ראובן שאמרו גדרות צאן נבנה למקננו וערים לשפנו (ל"ב מ"ז) מצינו במדרש שהם דאגו תחילה למקנה ואח"כ למף ואילו משה אמר להם אל תעשו את המפל לעיקר כי אם ערים למפכם ואח"כ גדרות לצאנכם. דהיינו אם תשרשו מקרבכם את המידה הרעה הזאת לחבב את הרכוש יותר מן המף, כי אז היוצא מפיהם תעשו-אפשר יהיה לסמוך על דיברכם מתוך בטחון כי תקיימוה.

ויאמר בני גד ובני ראובן אל משה לאמר עבדיך יעשו כאשר אדני מצוה (ל"ב כ"ה) פרש"י ויאמר בני גד כולם כאיש אחד, וצ"ב אלא שו"ש ויאמר בני גד שהיו כולם כאיש אחד שלמים זה עם זה וזה כבר בטחון שעבדיך יעשו כאשר אדוני מצוה...

אלה מסעי בני ישראל (ל"ג א') במ"ד איתא וז"ה נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן מה צאן כל היכן שהרועה מנהיגה היא נמשכת אחריו כך ישראל כל מקום שהיו משה ואהרן מסיעים אותם היו נוסעים אחריהם, הכוונה שלא להשתמש בשכלנו כלל רק כדי לשמור את עצמנו ולהשתוקק להנהגת הרועה שהם החכמים. (מתוך ליקוטי מהר"י)

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה' (ל"ג ב') להורות כי רצונו יתברך בכל עניניהם של נפשות ישראל וגם נסיעותיהם ממקום למקום נאמר ע"פ ה', - לגלות על שורש קדושת נפשות ישראל שמתאחדים במקור כל הקדושות...

בהפטרה שמעו, כי פנו אלי עורף ולא פנים וגו' כי מספר עריך היו אלהיך וגו'... והנה הלשון כפול עורף ולא פנים כי מהידוע מי שפונה עורף הוא עומד בפניו אל צד אחר אלא י"ל שרומז בזה הגם שעומדים לפני ואומרים תהילות ותפילות כמו ברוך אתה שהוא אמירה לנוכח אבל לבס כל עמם ואז הענין מכונה כי פנו אלי עורף... וגם כשלפעמים מתפללים ועושים מצוה כראוי הם סוברים שבכחם וחכמתם עושים זאת וזה ולא פנים. והמעם כי מספר עריך הוא התעוררות שלך היו אלהיך יהודה אפי' שאתה מתעורר לפעמים נעשה אתה אלוה אצלך ואמרת בלבבך כתי ועוצם ידי עשה את כל אלה אבל עיקר העבודה להבין כי כל אשר אנחנו עושים רצון יוצרנו הוא ג"כ שלו ומידו נתנו לנו וגם התעוררות הרצון שבקרבנו לעבוד את ה' הוא מרצונו הפשוט וזה הלא מעתה קראת לי אבי פי' המוכי יהיה שתקרא לי אבי כי אב פי' רצון... ואז תקרא ותכנה הרצון על שמי כי אני משפיע לך אז ייטב לך כל הימים. (עבודת ישראל)

שיחת הרא"ש ע"ה אצל תלמידו, נכתב ע"י הר"ם כפ' הכותן.

בהמות הייתי עמך

זה שאמר דוד המלך ע"ה: בהמות הייתי עמך (תהלים ע"ג כ"ב) מה הפירוש בהמות הייתי עמך? הכוונה בדברי דוד המלך ע"ה ללמדנו איך מתדבקים להשי"ת באמת. איך מקיימים את ה"הייתי עמך" אין לו דרך אחרת מאשר להיות "בהמות", והוא להכיר בהכרה אמיתית שהוא "בהמה" כי "מותר האדם מן הבהמה אין" או "הייתי עמך". כי באם אין האדם מכיר מציאותו האמיתי שהוא "בהמה" לא יתכן דבקות באלקות כלל וכלל. כי כל זמן שמרגישים את העצמיות כמציאות בפני עצמו אינו יכול להיות דבוק באלקיו. אף אם חושב שמרגיש את עצמו כבהמה. הלא עצם ההרגשה עושה אותו למציאות וממילא אין כל הבדל אם מרגיש את עצמו כאדם חשוב ונכבד למרגיש עצמו לבהמה עצם העובדא שמרגיש עצמו כמציאות נפרדת כבר מונע ממנו דבקות בורא. (להרגיש עצמו שהוא בהמה זה גם גורם אי יכולת להיות דבוק בה' באמת). אלא שצריכים להיות "בהמה" בפשטות בלי הרגשה כלל ואז "הייתי עמך".

אנו צריכים לדעת שאין האדם עובד את ה' כלל, כי כמו שהבהמה אינה עובדת את ה' כך גם אנו איננו עובדי ה'. כי ברגע שיש לנו תחושה של עובדי ה' אנחנו כבר לא בהמה. אנחנו כבר מעריכים את עצמנו כעובדי ה' הרואים את עצמם כבהמות. וזה שקר גדול! כי אם שואף לראות את עצמו עובד ה' בזה שרואה את עצמו כבהמה הוא בעצם מגדיל את הגאווה העצמית באמרו שהוא כביכול עובד ה' באמת, בזה שרואה את עצמו

ומותר האדם מן הבהמה אין - דאס אין אמצאות און נישט קיין מליצה (ומותר האדם מן הבהמה אין - זה מציאות ולא מליצה) כולנו מכירים את המאמר הזה, כל מי שאומר קרבנות קודם התפלה אומר קטע זה. זוהי אימרא יפה מאד היא נשמעת כמליצה שיש בה עומק המוציא את האדם מתחושה של העליונות ומכניסו שוה לבהמה. אנו צריכים לדעת שקטע זה אינו מליצה אלא מציאות מותר האדם מן הבהמה אין.

הביטו וראו! שהבהמה אין את זה מבינים כולם. אין כאן אחד שירצה להפוך את הבהמה ליש. במה שונה הבהמה משאר הנבראים דומם צומח או מזאגט ומותר האדם מן הבהמה אין וערטמען העובד ה' (האם בזה שאומרים ומותר האדם מן הבהמה אין נעשים עובד ה') הלא מציאות האדם אינו שונה משאר הנבראים ולמה אנו מרגישים הרגשת עליונות בזה שאומרים "ומותר האדם מן הבהמה" כאלו אנו עובדי השי"ת, אנו מכירים שפלותנו. ובזה שאנו כביכול מכירים שפלותנו אנו נותנים הערכה לעצמנו שאנו מכירים שפלותנו.

האמת היא שאין כל הבדל בין אדם לבהמה. ההבדל היחידי שיש הוא בזה שהבהמה אינה צריכה להכיר שהיא בהמה. והאדם כן צריך להכיר במציאותו האמיתי שהוא בהמה, אך בזה שיש לו תפקיד להכיר שהוא בהמה אינו מוציא אותו מהמציאות האמיתי שהוא בהמה. לכן עלינו להיות אמיתיים ולראות את הבהמיות שלנו בראיה ובהרגשה אמיתית.

בא כדי להכשיל אותו, אדרבה הנסיון בא לנו רק כדי לאפשר דבקות בורא דרך השפלות העצמי. ושיתקיים בנו בפשטות הפסוק: בהמות הייתי עמך דהיינו להיות דבוק בהשי"ת ובכל זאת להשאר בהמות.

הנסיון זוהי תחושה המערערת את הבטחון העצמי של האדם עלי אדמות, והנה אם האדם מתמיד בהרגשה אמיתית שמותר האדם מן הבהמה אין, אזי גם כאשר הנסיון מגיע אין הנסיון מהוה גורם לכשלון, אדרבה הנסיון מגביר את השפלות העצמית ומחייב את האדם לצעוק אל השי"ת "ואתה את בריתי תשמור". ודרך הצעקה אל הרבש"ע יתחבר אל השי"ת בדבקות מלאה, כאשר בפועל אינו חש בדבקות אלא בפחד מהכשלון, וככל שהנסיון יותר חזק הצעקה אל הרבש"ע יותר חזקה והתוצאה שמתקיים בו "בהמות - הייתי עמך" שהוא דבקות בורא מתוך השפלות העצמית אבל אם כאשר בהתבוננות בנאמר "ומותר האדם מן הבהמה אין" באה מתוך תחושה של עובד המלווה בתחושה עצמית אזי הנסיון המגיע אליו מערער את היציבות עד שנופל בתוך עצבות ומצוקה. ואז הנסיון עלול לגרום לו לכשלון (מפני שמתחילה אינו בהכרת השפלות האמיתית).

מה שנאמר בברכות השחר "אל תביאנו לידי נסיון" אין הכוונה שלא יביא אותו כלל לידי נסיון, הלא דרך הנסיון ניתן להגיע לדבקות בורא [כמו אצל אברהם אבינו ע"ה שנסיון העקידה הביא את התוצאות עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה...] אלא שלא יביאנו אל המעב שנאמר שהוא רק נסיון.

כבהמה ובוה שמתקיים בו "ומותר האדם מן הבהמה אין" במעב כזה הוא עלול להשיג את המטרה ההפוכה, להיות בגאווה גדולה תחת הכסות הנקראת אני דומה לבהמה. אלא שאנו צריכים להיות בהמה בפשטות בזה שנתבונן שבאמת מותר האדם מן הבהמה אין. ולא בגלל שצריך להכיר שהוא בהמה, גורם להיות שונה מהבהמה. כי רק כשהיא באמת בהרגשה של בהמה "אז הייתי עמך".

העצה כדי להיות אמיתי בדברים האמורים הוא בזה שירבה להתבונן בשפלות עצמי ולא לחשוב על גדלות הבורא טרם הפנים עמוק עמוק את הכרת השפלות. וככל שיתמיד להתבונן בשפלות עצמי יתרחק מהרצון העצמי לחוש את התחושה איך שהוא דבוק בהשי"ת או יתקיים בו "הייתי עמך". נמצא שאין לאדם שום תפקיד להיות דבוק בהשי"ת על ידי זה שיחשוב על דבקות בורא, כי אם יחשוב יותר מדי על דבקות בורא הוא יגיע לידי איזה תחושה של גדלות עצמי, הלא אני דבוק בהשי"ת, אלא שתפקיד האדם להתמיד יותר ויותר בהכרת השפלות שמותר האדם מן הבהמה אין וממילא יתקיים בו "בהמות" - שפלות עצמי - "הייתי עמך דבקות בורא".

מאד קשה לאדם להפריד בין שפלות עצמי לדבקות בורא. כי איך יוכל האדם לחשוב רק על שפלות עצמי ולתת לדבקות בורא להשאר מופשט ולא לרצות להיות בדבקות בורא בצורה מעשית? לכן מביא הקב"ה לאדם כל מיני "נסיונות" אשר דרכה יוכל להגיע לידי דבקות בורא ולא למעט בשפלות עצמי כלל.

זאת עלינו לדעת כי הנסיון שיש לאדם לא

המשך ספר קידוש

את הלבושים המתאימים המאפשרים לאדם להתגבר, כי לא הביאו לנו את הנסיון כדי להכשל אלא כדי להגביר את הכרת השפלות ולזכות על ידה לדבקות בורא אמיתית. כך שבעת הנסיון האדם חש שהוא בסכנה גדולה. ומאידך רואה בצורה הברורה ביותר את הלבושים המתאימים שמאפשרים לו להתגבר.

אמנם אם הנסיון גורם לאדם עצבות ויאוש יש בזה הוכחה ברורה שאינו עוסק כלל בשפלות עצמי אמיתית ולכך אינו רואה את הלבושים המתאימים שמאפשרים לו להתגבר. ואז נמצא בסכנה מוחשית ביותר. ע"כ להזהר מאד להיות בשמחה ולא לתת בשום אופן לעצבות להתגבר עליו מחמת הנסיון שבו. ואם רואה שהעצבות גוברת עליו ואינו נותן לו מנוח אל יתמהמה אלא ילך במהרה אל הצדיק המורה דרך ה' או לחבר הנאמן וישיח לפניו את מר לבבו. בעז"ה בכח הצדיק והחבר הנאמן ובכח השתפכות הנפש יוכלו לעצור את העצבות ולכוון את המחשבה וההרגשה לשפלות אמיתית, ואז יזכה גם הוא לראות את הלבושים המתאימים המאפשרים לו להתגבר על הנסיון ולהתקרב לבוית"ש מתוך הכרת הבהמיות ושפלות אמיתית.

הרא"ש הרחיב את הדבור בהבנת המשמעות "נסיון" ואמר: הלא נסיון הוא נסיון ואם האדם ידע בבירור בשעה שמגיע אליו הנסיון שהוא רק נסיון לא יתייחס בצורה רצינית אל הנסיון בחשבו הלא הוא רק נסיון - וזה יעבור תיכף ומיד - אם כן למה לי לשים לב כל כך לנסיון, ואז הנסיון עלול להפוך למציאות של ממש ולגרום לו כשלון ר"ל. אבל אם בשעה שמגיע אליו הנסיון מתייחסים אליו בכובד ראש ויראים שמא מהנסיון נגיע לכשלון אז מגבירים את התחושה שאני זה בהמה, ושאני בסכנה גדולה, ועי"ז מגבירים את דבקות בורא בצעקה אל הרבש"ע וכו' והתוצאה שהנסיון נשאר נסיון וגורם ליתר דבקות האדם אל הרבש"ע מבלי שירגיש כלל שהוא דבק בהש"ת מפני שהפעיל הגביר את השפלות העצמי והפחד מהכשלון. אבל אם מיד עם הגעת הנסיון מתייחס אל הנסיון כנסיון ותו לא. אז לא השיג את המטרה במה שהנסיון בא לעזרתו וממילא לא הגביר את השפלות העצמי וכו', מכאן הוכחה שמתחילה אינו בשפלות, אדרבה מגביר את גאותו בזה שעוסק בשפלות ובהכרת הבהמיות...

הרא"ש סיכם דבריו ואמר: "הנסיון אינו נישט קיין כשלון" (הנסיון אינו כשלון) בכל נסיון יש

שהשמחה במעונם

הר"ר אליהו גרוס ומשפ' להולדת הבת

הר"ר ישעי' קרויס ומשפ' להולדת הנכדה

הר"ר מרדכי כהן ומשפ' ללהולדת הנכד

הר"ר יעקב יוסף הירשלער ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

י"ל ע"י

משרכת וחברותא
יה שני 3

02 - 5829688 ☎

פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080

ירושלים 91050